บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัยในที่นี้ใช้การวิจัยเชิงผสมผสานระหว่างวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ วิธีวิทยาในการผสมผสานใช้การวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลักและเสริมด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ (การสัมภาษณ์) ดังนั้นในบทที่ 3 ของการวิจัยจึงนำเสนอรายละเอียดวิธีการดำเนินงานวิจัยเชิงผสมผสาน ใน 2 หัวข้อหลัก ได้แก่

1. การวิจัยเชิงสำรวจ
2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงสำรวจ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่เป็นเป้าหมายการวิจัย ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด จำนวนทั้งสิ้น 15,511 คน (สำนักทะเบียนราษฎร์อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด. ข้อมูล ณ วันที่ 7 สิงหาคม 2559)

2. ขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด จำนวนทั้งสิ้น 390 คน ดังนี้

การกำหนดขนาดตัวอย่างจะใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ความคลาดเคลื่อนมากที่สุดที่ยอมรับได้ที่ +/- 0.5% โดยมีระดับความเชื่อมั่น 95%

คำนวณสูตรดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n คือ ขนาดตัวอย่าง

N คือ ขนาดประชากร

e คือ ความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม

$$\text{จะได้} \quad n = \frac{15,511}{1 + (15,511 \times (0.05)^2} = \frac{15,511}{39.7775}$$

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

= 389.9440

= 390

ดังนั้น ขนาดของตัวอย่างทั้งหมดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 390 คน

เมื่อได้กำหนดขนาดตัวอย่างตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยได้กำหนดเทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบสองขั้นตอน คือขั้นแรกจะใช้การสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน และขั้นที่สองจะใช้การสุ่มเชิงระบบ

การสุ่มแบบสัดส่วนจะพิจารณาสัดส่วนของตัวอย่างแยกตามรายชุมชน โดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{สูตร} = \frac{\text{จำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหน่วยเลือกตั้ง}}{\text{จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด}}$$

ตาราง 3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกตามตำบล

ชื่อตำบล	จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง(คน)	จำนวนตัวอย่าง (คน)
ตำบลคลองใหญ่	8,441	212
ตำบลไม้รูด	3,502	88
ตำบลหาดเล็ก	3,568	90
รวม	15,511	390

การสุ่มเชิงระบบจะพิจารณาจากลำดับรายชื่อของประชากรที่มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหน่วยเลือกตั้ง โดยแบ่งออกเป็นช่วงเท่า ดังนี้

$$\text{สูตร} = \frac{\text{จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง}}{\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง}}$$

$$= \frac{8,441}{212}$$

= 39.8160

= 40

สรุป การสุ่มเชิงระบบจะใช้พิจารณาจากลำดับรายชื่อของประชากรที่มีมีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหน่วยเลือกตั้ง โดยแบ่งออกเป็นช่วงเท่า ดังนี้ 1, 41, 81, 121, ...

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือวิจัย ได้แก่

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องความรู้และทัศนคติของประชาชนท้องถิ่นในอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด ที่มีต่อเขตเศรษฐกิจพิเศษ จากนั้นนำมากำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย กำหนดนิยาม และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้และทัศนคติของประชาชนท้องถิ่นในอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด ที่มีต่อเขตเศรษฐกิจพิเศษ และตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามว่าครอบคลุมตามกรอบแนวคิดและตัวแปรที่กำหนดไว้

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้และทัศนคติของประชาชนท้องถิ่นในอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด ที่มีต่อเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ลักษณะแบบปลายปิดและเลือกตอบประกอบด้วย เพศ อาชีพ การศึกษา และและลักษณะแบบปลายเปิด ได้แก่ อายุและรายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ของประชาชนท้องถิ่นในอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด ที่มีต่อเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยสร้างคำถามให้ผู้ตอบเลือกตอบ ใช่ ไม่ใช่ ประกอบด้วยเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในเรื่องเขตเศรษฐกิจพิเศษ จำนวน 10 ข้อ

การแปลผล ข้อคำถามเป็นการวัดระดับความรู้ความเข้าใจ โดยใช้เป็นคำถาม ใช้การวัดแบบใช่ ไม่ใช่ และการให้ค่าน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อเป็นดังนี้ (พิตร ทองชั้น. 2544 : 223)

ตอบว่า ใช่ คือ ตอบถูกเป็น 1 คะแนน

ตอบว่า ไม่ใช่ คือ ตอบผิดเป็น 0 คะแนน

เกณฑ์การวิเคราะห์ความรู้สามารถแบ่งตามข้อที่ตอบถูกแบ่งเป็น 2 ระดับ ดังนี้

ตอบถูก 1 - 6 ข้อ หมายถึง มีความรู้ในระดับต่ำ

ตอบถูก 7 - 10 ข้อ หมายถึง มีความรู้ในระดับสูง

ตอนที่ 3 เป็นมาตรวัดแบบให้คะแนน เกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนท้องถิ่นในอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด ที่มีเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยพิจารณาจากระดับคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่จัดชั้น ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ให้คะแนนตามกำหนดไว้ ดังนี้

เห็นด้วยมาก	ให้	5	คะแนน
ค่อนข้างเห็นด้วย	ให้	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้	3	คะแนน
ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	ให้	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยเลย	ให้	1	คะแนน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายเพื่อจัดระดับค่าเฉลี่ยออกเป็นช่วงดังต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ย	การแปลผล
1.00 - 1.49	ระดับความหมายไม่เห็นด้วยเลย
1.50 - 2.49	ระดับความหมายค่อนข้างไม่เห็นด้วย
2.50 - 3.49	ระดับความหมายไม่แน่ใจ
3.50 - 4.49	ระดับความหมายค่อนข้างเห็นด้วย
4.50 - 5.00	ระดับความหมายเห็นด้วยมาก

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประเมินผล โดยแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด ให้มีการตอบคำถามโดยอิสระ

การทดสอบเครื่องมือจะใช้การทดสอบความตรง ดังนี้

1. การทดสอบความตรงจะใช้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิจัยและหัวข้อวิจัย จำนวน 3 คน คือ

ชื่อ-สกุล	สถานภาพ
1.1 ดร.ปรีชา เปี่ยมพงษ์สานต์	ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย
1.2 รศ.ดร.สมศักดิ์ สามัคคีธรรม	ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย
1.3 ผศ.ดร.โอฬาร ถิ่นบางเตียว	ผู้เชี่ยวชาญด้านชุมชนท้องถิ่น

2. การทดสอบความเที่ยง จะใช้การทดลองไปเก็บแบบสอบถามหรือแบบสัมภาษณ์ จำนวน 30 ชุด แล้วนำมาวิเคราะห์ด้วยค่าสถิติ α ได้ค่า = 0.769 ซึ่งถือเป็นระดับยอมรับได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ตัวแปรส่วนบุคคลจะใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา คือ โดยการนำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) คำนวณเป็นค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำมาเสนอในรูปตารางความเรียง

2. การวิเคราะห์ตัวแปรต้นหรือตัวแปรตามจะใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนาและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยสมมติฐานด้านความรู้ของประชาชน ในข้อที่ 1 - 5 จะใช้การทดสอบด้วยสถิติอนุมานด้วยค่า Chi-square ส่วนการวิเคราะห์สมมติฐานด้านทัศนคติของประชาชนในข้อที่ 6 จะใช้การทดสอบสมมติฐานด้วยค่า (t-test) และจะใช้การทดสอบสมมุติฐานด้วยค่า (One-way ANOVA) ในข้อที่ 7 - 10

สถาบันวิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

การศึกษาครั้งนี้ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้เป็นสถิติเชิงพรรรณา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย

การวิจัยเชิงคุณภาพ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการเก็บรวบรวมข้อมูลจะใช้วิธีการวิจัยในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร เอกสารที่จะใช้ในการวิจัย แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1.1 เอกสารชั้นต้น เป็นข้อมูลที่ยังไม่ได้ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม เป็นต้น

1.2 เอกสารชั้นรอง เป็นเอกสารที่มีการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ แล้ว ซึ่งถือว่าเป็นข้อมูลที่น่าเชื่อได้ ได้แก่ เอกสารทางราชการ หนังสือ วิทยานิพนธ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

2. การสัมภาษณ์ วิธีการสัมภาษณ์จะใช้ในการวิจัยนี้มีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยอาศัยแนวการสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในรูปแบบต่าง ๆ คือ

การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เป็นการใช้แนวสัมภาษณ์เจาะลึก โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ได้แก่

ชื่อ-สกุล	สถานะของผู้ให้ข้อมูล
1. นายสุรศักดิ์ อินทรประเสริฐ	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไม้รูด
2. นางสาวกิจปภา ประสิทธิเวช	นายกเทศมนตรีตำบลหาดเล็ก
3. นายธนวุฒิ ธนากิจ	กำนันตำบลคลองใหญ่

การตรวจสอบข้อมูล

การตรวจสอบข้อมูลในที่นี้จะใช้รูปแบบดังนี้

1. การตรวจสอบการสัมภาษณ์โดยใช้แหล่งข้อมูลที่ต่างกัน ระหว่างเอกสารการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยผู้ให้สัมภาษณ์จะถ่ายทอดความรู้สึกที่แท้จริงเกี่ยวกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษว่าได้มีความรู้และมีทัศนคติอย่างไร ซึ่งสามารถนำมาเป็นการตรวจสอบข้อมูลระหว่างเอกสารข้อมูลจากการให้สัมภาษณ์แบบเจาะลึก ได้ว่าตรงกันหรือมีข้อแตกต่างกันอย่างไรบ้าง

2. การตรวจสอบโดยใช้ผู้สัมภาษณ์ที่มีจุดยืนต่างกัน ในการวิจัยจะใช้ผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีจุดยืนต่างกัน เช่น ส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประชาชนในพื้นที่

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การตีความข้อมูลจากการสัมภาษณ์เพื่อเพิ่มเติมคำอธิบายตารางจากการสำรวจให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูล จากบันทึกการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลแต่ละประเด็นหลักและสรุปข้อค้นพบที่ได้จากการสัมภาษณ์และข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสาร

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี